

Osuvat taidot -osaamismerkistö

Merja Sjöblom
digiosaamisen vauhdittaja
TIEKE Tietoyhteiskunnan kehittämiskeskus ry

Osuvat taidot - hankeverkosto

- Oulun ammattikorkeakoulu – koordinaattori
- Hämeen ammattikorkeakoulu
- TIEKE
- Suomen eOppimiskeskus
- Omnia
- Kiipulan ammattiopisto
- Koulutuskeskus Salpaus
- Luksia
- Oulun seudun ammattiopisto
- Sedu
- Opintokeskus Sivis

Osuvat taidot –hanke ja sen tavoitteet

Osuva taidot -hanke

- valtakunnallinen digitaitojen osaamismerkkijärjestelmä
- työssä ja opiskeluissa tarvittavien digitaitojen tunnistaminen ja tunnustaminen
- Hankeaika: 1.8.2019 – 31.12.2021
- tieke.fi/osuvat-aidot

Tavoitteet

- Yhdenmukainen, läpinäkyvä ja tasa-arvoinen tapa arvioida, tunnistaa ja varmistaa perusdigitaitoja erityyppisissä koulutuksissa ja eri organisaatioiden toimesta
- Työelämässä ja yhteiskunnassa tarvittavan perustason digiosaamisen sanoittaminen
- Kriteereiltään selkeä osaamismerkistö, joka innostaa ja motivoi osoittamaan ja kehittämään digiosaamista

Taustalla kansallisia ja kansainvälisiä viitekehyksiä

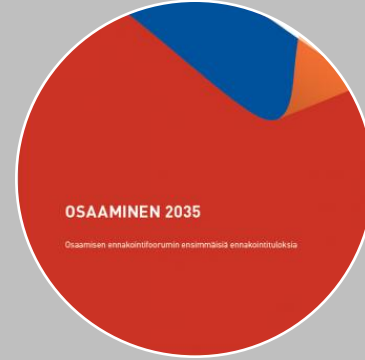
ePerusteet

- Opetussuunnitelmien, tutkintojen ja koulutusten perusteet varhaiskasvatuksesta toiselle asteelle

DigComp

- Viisi keskeistä digikompetenssia
- Tiedon haku ja hallinta, viestintä ja yhteistoiminta, sisällön tuottaminen, turvallisuus, ongelmanratkaisutaidot

Osaaminen 2035

- Osaamisen ennakointifoorumi
- 1. geneerinen osaaminen
- 2. yleinen työelämäosaaminen
- 3. kansalaisen digiosaaminen

Digitaitotasot

- DiKATA-hankkeessa määritellyt digitaitotasot

Arvioidaan ja verrataan viitekehyksiä ja niiden sisältöjä

Osuvat taidot - osaamismerkistö

Ongelmanratkaisija (K5)

- Suunnitelmallinen työskentely

Hyötykäyttäjä (H4)

- Oman työn organisointi

Yhteistyöskentelijä (H3)

- Yhteistyö

Digiosaaja (T2)

- Minä digiosaajana

Perusosaaja (T1)

- Laitteiden valinta ja käyttö
- Tiedonhaku ja -arviointi
- Turvallinen toiminta
- Vastuullinen toiminta
- Viestintä ja asiointi
- Sovellusten käyttö ja hallinta

- tunnistaa ja valita käyttötarkoituksen mukaisen laitteen (esim. tietokone, tabletti, puhelin)
- käyttää yleisimpiä digitaalisia laitteita sekä niiden perustoimintoja ja –asetuksia
- tarkistaa, onko liittynyt johonkin langattomaan tai langalliseen verkkoon

Laitteen käynnistys, verkkoyhteydet, päivitykset, käyttötarkoituksen perustelu

- etsiä tietoa digitaalisissa ympäristöissä (hakusanat, hakukoneet)
- hakea eri muotoista tietoa (teksti, kuva, video)
- arvioida digitaalisen sisällön luotettavuutta
- tunnistaa, miten tekijänoikeudet liittyvät tietoon ja tiedon jakamiseen

Tekijänoikeudet, tiedon ja sivustojen luotettavuus, Toiminnallinen tehtävä (tiedon haku, selaimen välilehdet, kuva)

- tunnistaa tyypillisimpiä kyber- ja tietoturvaohjeita
- suojata käytössään olevat laitteet (esim. virustorjunta, laitteiden lukitseminen ja haittaohjelmien estäminen)
- tunnistaa, kun tietoturvaa on loukattu ja tietää miten toimia

Laitteiden suojaus, virus- ja haittaohjelmat, digihuijaus Toiminnallinen tehtävä (salasanalause)

- tunnistaa digitaalisten laitteiden ja sovellusten käytön vaikutuksia terveyteen ja hyvinvointiin
- käyttää viestipalveluita ja sosiaalisen median palveluita vastuullisesti
- ottaa huomioon tekijänoikeudet tiedon käyttämisessä ja jakamisessa
- luoda ja muokkaa kuvallista digitaalista sisältöä (esitysgrafiikka) tekijänoikeuksia noudattaen

Toimiminen sosiaalisessa mediassa (tavat, kuvat), verkkokiusaaminen Toiminnallinen tehtävä (diaesitys digihyvinvoinnista)

- tunnistaa oikeutensa ja vastuunsa omien tietojen luovuttamisessa sähköisiin palveluihin
- käyttää sähköisiä asiointipalveluja
- tunnistaa vahvan tunnistautumisen menetelmiä
- suojata henkilökohtaisia tietojaan ja yksityisyyttään
- tunnistaa tietosuojan periaatteita ja noudattaa niitä
- käyttää sähköpostia ja sen perustoimintoja

Vahva tunnistautuminen, turvallisuus, julkiset asiointipalvelut, sähköposti, GDPR Toiminnallinen tehtävä (sähköposti, jossa liite)

- valita ja käyttää tekstinkäsittely- ja taulukkolaskentasovelluksia
- tunnistaa erilaisia tiedostomuotoja
- tehdä standardin mukaisia tekstidokumentteja
- tehdä laskentataulukkoja ja hyödyntää laskukaavoja tietojen laskennassa
- käsitellä ja siirtää eri muotoista tietoa

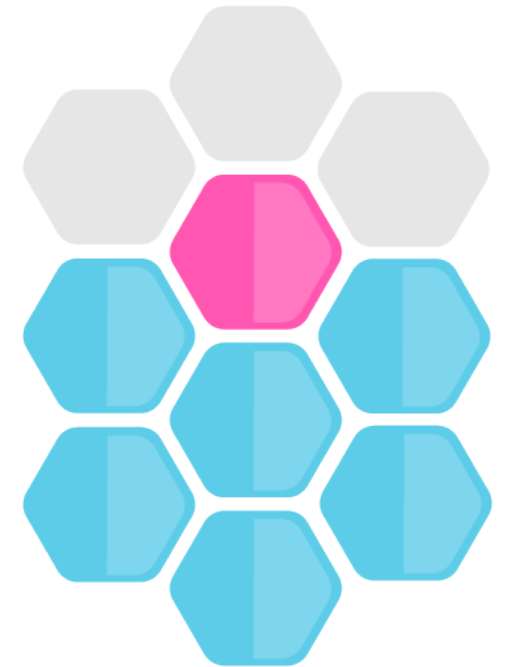
Tiedostokoot ja –muodot Toiminnalliset tehtävät (tekstinkäsittely ja taulukkolaskenta)

Perusosaaja

Digiosaaja

- hallita ja suojata omaa digitaalista identiteettiään
- tunnistaa digitaaliseen jalanjälkeen vaikuttavia tekijöitä
- erottaa henkilökohtaisen ja ammatillisen läsnäolon digitaalisissa ympäristöissä
- tunnistaa omaa digitaalista osaamistaan ja sen kehittämistarpeita

Monivalinnat

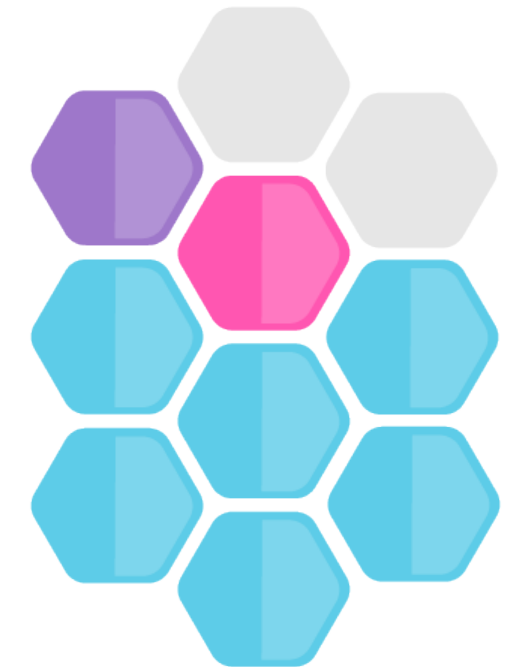
- digitaalinen identiteetti
- henkilökohtainen ja ammatillinen läsnäolo sosiaalisessa mediassa

Toiminnallinen tehtävä

- oma digitaalinen osaaminen

Yhteistyöskentelijä

- käyttää digitaalisia työkaluja yhteistyöhön ja -tuottamiseen
- muokkaa, yhdistää ja kehittää digitaalisia sisältöjä uuteen muotoon
- varastoi, siirtää ja jakaa digitaalista sisältöä digitaalisten työkalujen avulla
- hyödyntää ja valitsee tarkoituksenmukaisia tekijänoikeuksiin liittyviä lisenssejä

Monivalinta

- Creative commons –lisenssit

Toiminnalliset tehtävät

- tekijänoikeudet (Kopiraittilan käyttö)
- verkkokokoukseen osallistuminen
- verkkokokouksen hyvät käytännöt

- käyttää erilaisia sovelluksia työn organisointiin
- edistää omaa digihyvinvointiaan hyödyntämällä tietotyön hyviä käytäntöjä
- hyödyntää itsensä johtamisen (itsesäätely ja ajanhallinta) apuvälineitä

Monivalinnat

- ajan- ja tehtävienhallinta
- digihyvinvointi
- digiteknologioiden vaikutus terveyteen

Toiminnallinen tehtävä

- kalenterin luominen ja kalenteritapahtumat
- digihyvinvointia edistävät asiat

Hyötykäyttäjä

- tunnistaa itsenäisesti haasteita digitaalisissa ympäristöissä
- tunnistaa uusien teknologioiden tuomia mahdollisuuksia työssä ja arjessa
- käyttää digitaalista teknologiaa monipuolisesti tiedon etsimiseen, tarkasteluun ja uuden tiedon tuottamiseen
- ratkaista ongelmatilanteita suunnitelmallisesti ja tehdä perusteltuja kehittämisehdotuksia

Toiminnalliset tehtävät

- teknologioiden hyödyntäminen erilaisissa tilanteissa
- ohje vastuullisesta ja turvallisesta toiminnasta sosiaalisessa mediassa ja digitaalisessa ympäristössä
- ohjevideo etäkokoukseen osallistumisesta

Ongelmanratkaisija

Osaamisen osoittaminen

- Merkkikohtaiset hakemuslomakkeet
 - Monivalinta- ja toiminnalliset tehtävät
- Arvioijan ohjeet

TIEDON HAKU JA ARVIOINTI

TIEKE Tietoyhteiskunnan kehittämiskeskus ry
digiosaaminen@tieke.fi

TIEKE Tietoyhteiskunnan kehittämiskeskus ry on vaikuttaja, verkottaja ja vauhdittaja digitaalisen osaamisen kehittämisen ja digitaalisten toimintaprosessien edistämisen alueilla.

Ystäväsi jakaa sinulle ajankohtaista asiaa käsittelevän julkaisun. Mistä voit arvioida, onko sen sisältämä tieto luotettavaa? Valitse kaksi (2) oikeaa vaihtoehtoa.

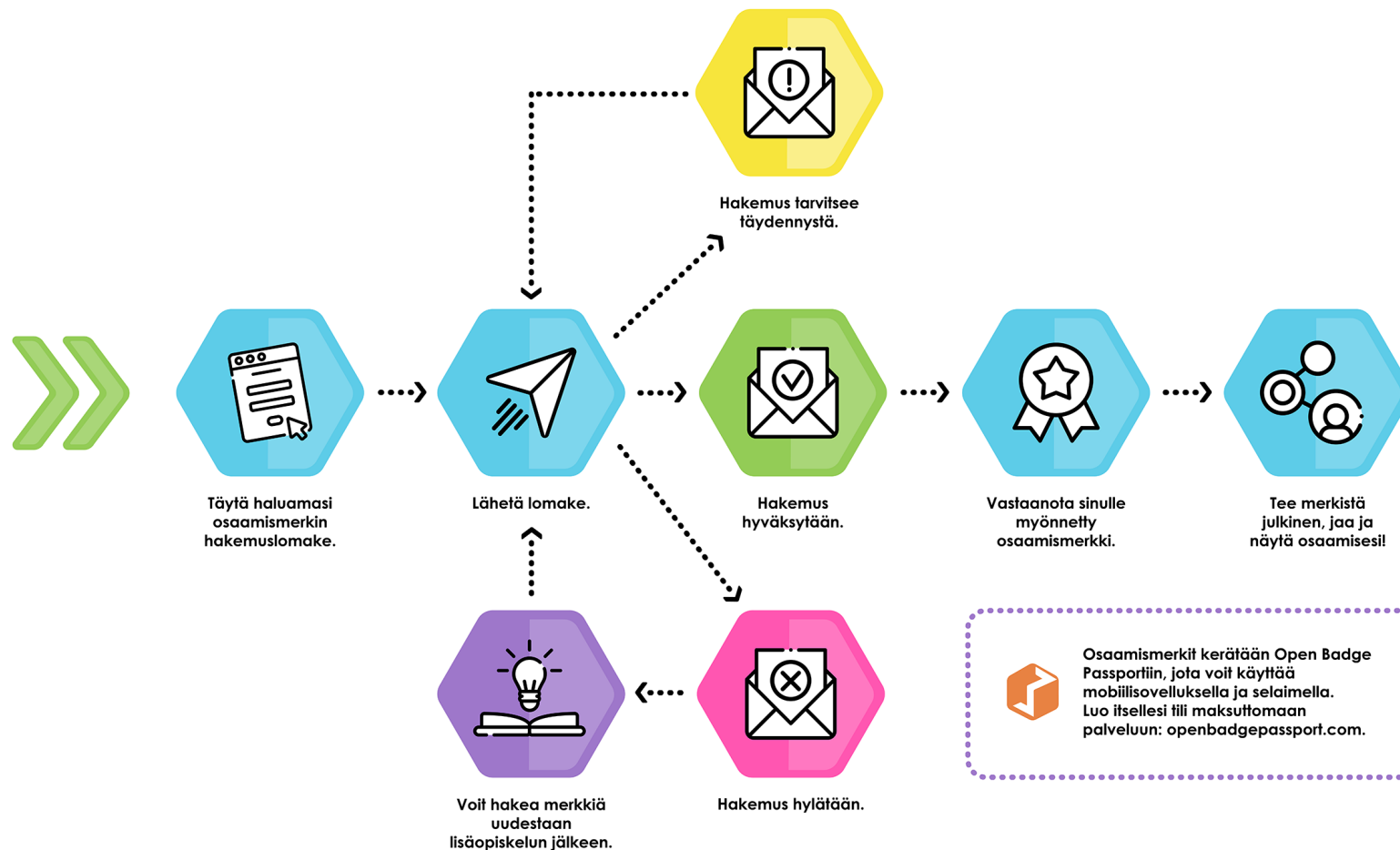
- 1. Julkaisussa esitellyt väittämät voi tarkistaa muista lähteistä.
- 2. Julkaisu sisältää grafiikoita ja tilastoja.
- 3. Julkaisua on jaettu paljon sosiaalisessa mediassa.
- 4. Julkaisun tekijä on luotettavaksi tiedetty taho.
- 5. En tiedä.

Etsi suomenkielinen video, jossa kerrotaan digitaalisista osaamismerkeistä. Kopioi videon linkki. Liitä linkki vastauskenttään.

Osuvat taidot – osaamismerkkien suorittaminen

Osuvat taidot –merkistön suorittaminen

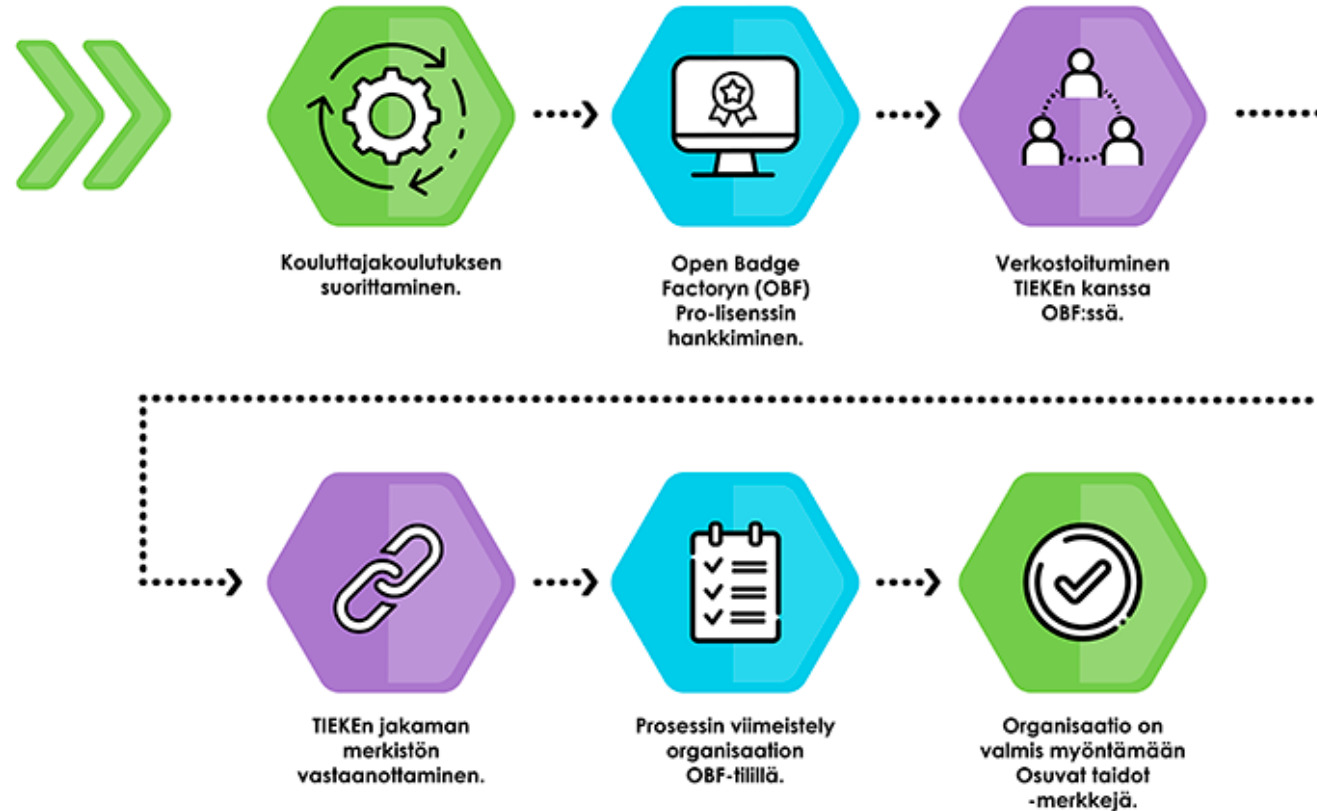

 Osaamismerkit kerätään Open Badge Passportiin, jota voit käyttää mobiilisovelluksella ja selaimella. Luo itsellesi fiili maksuttomaan palveluun: openbadgepassport.com.

Miten organisaatio saa oikeudet myöntää Osuvat taidot - merkkejä?

Näin organisaatio pääsee myöntämään Osuvat taidot -osaamismerkkejä

Prosessista lisää TIEKEn [verkkosivuilla](#)

Kiitos!

